

**College financieel toezicht
Bonaire, Sint Eustatius en
Saba**

Aan
De voorzitter van het bestuurscollege van het openbaar lichaam Bonaire

Adres kantoor Curaçao
De Rouvilleweg 39
Willemstad, Curaçao
Telefoon (+5999) 4619081
Telefax (+5999) 4619088

Adres kantoor Sint Maarten
Convent Building 26
Frontstreet, P.O. Box 686
Philipsburg, Sint Maarten
Telefoon (+1721) 5430331
Telefax (+1721) 5430379

Contactpersoon
Vera van Egmond – van der Molen
Datum
14 juli 2015
Ons kenmerk
Cft 201500136
Pagina
1/3

Telefoonnummer
+5999 4619081
E-mail
info@cft.cw
Uw kenmerk

E-mail info@cft.cw
Internet www.cft.cw

Bijlagen
-

Onderwerp
Reactie eerste uitvoeringsrapportage 2015 openbaar lichaam Bonaire,

Geachte heer Rijna,

Op 7 juli heeft het College financieel toezicht Bonaire, Sint Eustatius en Saba (Cft) van uw bestuurscollege de eerste uitvoeringsrapportage (UR) en begrotingswijziging (BW) ontvangen over het begrotingsjaar 2015. Het advies op de eerste BW 2015 ontvangt u in een afzonderlijke brief.

De eerste UR is enkel cijfermatig toegelicht (alleen de BW wordt middels de memorie van toelichting uitgebreid behandeld). Om beter inzicht te verkrijgen in de cijfers vraagt het Cft u bij volgende uitvoeringsrapportages meer aandacht te besteden aan de duiding ervan zodat het Cft uw uitvoeringsrapportage beter kan interpreteren.

Belangrijkste conclusies

- Het eerste kwartaal kent een uitputting van circa 20%, overeenkomstig met de uitputting ultimo eerste kwartaal van de afgelopen jaren.
- De eerste UR is voorzien van een omvangrijke eerste BW van USD 9 mln, waarin het nieuwe bestuurscollege zijn beleidsvoornemens verwerkt en er daarnaast technische wijzigingen plaatsvinden.
- Het overschot op de gewone dienst, waarbij rekening wordt gehouden met het aflossen van eerder aangegane leningen, blijft conform de primaire begroting USD 2,5 mln, aangevuld met het vrijspelen van middelen van circa USD 1,2 mln voor investeringen.
- Het Cft constateert dat de eerste UR met vertraging is ingediend en dat de jaarrekening over 2014 een hoog aantal kwantificeerbare onzekerheden kent. Het Cft benadrukt het belang van voortvarende implementatie van het meerjarig verbeterplan financieel beheer.

Begrotingsuitvoering

Ultimo eerste kwartaal heeft het openbaar lichaam Bonaire circa 20% uitgeput van het verwachte begrotingstotaal. Dit is in lijn met de gemiddelde uitputting na het eerste kwartaal over de afgelopen jaren. Afgelopen maart hebben er verkiezingen plaatsgevonden. De beleidswensen die het nieuwe bestuurscollege heeft geformuleerd, samen met het baten/lasten neutraal verwerken van bijzondere uitkeringen van departementen uit Nederland, zorgen ervoor dat de eerste UR is voorzien van een omvangrijke eerste BW waarbij het begrotingstotaal met ruim USD 9 mln wordt opgehoogd. Het Cft heeft positief geadviseerd op deze eerste BW, maar heeft nadrukkelijk aandacht gevraagd voor de liquiditeitsontwikkeling die met deze plannen samenhangen. Daarnaast is het belang van een adequaat opgestelde begroting onderschreven. Het Cft gaat ervan uit dat u en uw nieuwe bestuurscollege bij het opstellen van de ontwerpbegroting 2016 hier de benodigde aandacht aan schenken.

De eerste BW leidt tot een verhoging van de baten met USD 9.013.650, naar een totaal van USD 61.712.772. Daarnaast is sprake van een verhoging van de lasten met USD 7.842.250 tot USD 60.541.367. Per saldo leiden deze mutaties tot een positief saldo van de BW van USD 1.171.405. Dit overschot wordt gereserveerd voor toekomstige investeringen waardoor de BW sluitend is. De mutaties aan de lastenkant van de begroting bestaan uit beleidswijzigingen (USD 4.044.550) en technische wijzigingen in verband met bijzondere uitkeringen (USD 4.969.100). Een overschot in termen van baten en lasten wil niet zeggen dat de liquiditeitspositie met hetzelfde bedrag verbeterd. Ten behoeve van het aflossen van leningen of het doen van investeringen zijn liquide middelen noodzakelijk. Een goede liquiditeitsplanning is dus noodzakelijk.

Financieel beheer

De jaarrekening 2014 is door de Stichting OverheidsAccountantsBureau (SOAB) gecontroleerd. Bij deze jaarrekening heeft de accountant een oordeelonthouding gegeven. Deze oordeelonthouding vindt zijn oorsprong in kwantificeerbare onzekerheden van ca. USD 25 miljoen ten aanzien van de juistheid/volledigheid van diverse jaarrekeningposten. Daarnaast bestaat geen zekerheid over de volledigheid van de crediteuren en nog te betalen posten en ook niet van de post "niet uit de balans blijvende verplichtingen" door het ontbreken van een adequate registratie van de verplichtingen. Verder bestaat door het ontbreken van interne controles bij de afdelingen en diensten onzekerheid over de volledigheid van de belastingontvangsten en retributies.

De onderbouwing van de oordeelonthouding laat duidelijk zien dat er nog veel werk te verzetten is om het financieel beheer op orde te krijgen. In uw gesprek met het College hierover eind juni jl. is gesproken over welke verbeteringen kunnen worden doorgevoerd om financiële informatie wel tijdig en volledig bij de bestuurders in te dienen. Het meerjarig verbeterplan financieel beheer kan hier een grote rol in spelen.

Met het indienen van de eerste UR heeft u wederom een nieuwe stand van zaken van dit verbeterplan meegestuurd. Het valt het Cft op dat het OLB probeert het financieel beheer te verbeteren, maar dat er nog weinig concrete verbeterpunten geheel zijn afgerond. Om het proces te versnellen, onder meer om tot een goedkeurende controleverklaring van de jaarrekening 2017 te kunnen komen, heeft u aangegeven een extern verbetertraject in te zetten. U hebt tevens aangegeven dat dit traject gedurende

2015 al zal moeten leiden tot de nodige verbeteringen. Graag ontvangt het Cft het plan dat hieraan ten grondslag ligt. Het Cft heeft aangeboden hierbij te adviseren en wenst in nauw overleg met het bestuur de implementatie van dit plan te monitoren.

Liquiditeit

De liquiditeitspositie van het openbaar lichaam is ultimo mei 2015 circa USD 2,6 mln. Op 1 januari 2015 bedroeg deze positie USD 8,1 mln. Zoals ook reeds blijkt uit het advies van het Cft op de eerste BW, maakt het Cft zich zorgen over de liquiditeitsontwikkeling van het openbaar lichaam. De vrij besteedbare liquide middelen zijn door bestemde bijzondere uitkeringen en doorlopende projecten die in eerdere jaren gestart zijn, aanzienlijk beperkter dan het saldo in de jaarrekening doet vermoeden.

Daarom vraagt het Cft u vanaf heden een prudent liquiditeitenbeheer te voeren gericht op het creëren van een toereikende liquiditeitsbuffer voor het opvangen van tijdelijke liquiditeitstekorten. In dit verband adviseren wij tevens om op maandbasis de actuele, met uw openbaar lichaam afgestemde, liquiditeitsgegevens te delen met het Cft. Dit overzicht dient ook de prognose van de liquiditeitsstand voor de rest van het jaar te bevatten. Voor de praktische invulling hiervan denk het Cft uiteraard graag met u mee.

Personeel

Aan het einde van het eerste kwartaal van 2015 had het openbaar lichaam Bonaire 341 fte in dienst. Uit de eerste begrotingswijziging blijkt dat het bestuurscollege het voornemen heeft om op korte termijn een aantal vacante cruciale functies in te vullen. Uit het verleden is reeds gebleken dat het voor het openbaar lichaam lastig is om geschikt personeel aan te trekken. Derhalve hoopt het Cft dat u toch op korte termijn uw zoektocht succesvol kunt afronden. Het kunnen beschikken over goed personeel draagt immers bij aan het kunnen voeren van een goede en efficiënte bedrijfsvoering met bijbehorend adequaat financieel beheer.

In de verwachting u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
De voorzitter van het College financieel toezicht Bonaire, Sint Eustatius en Saba

prof.dr. A.F.P. Bakker

Deze brief is in afschrift verstuurd aan:
De gedeputeerde van Financiën van het openbaar lichaam Bonaire
Het hoofd Financiën van het openbaar lichaam Bonaire
De voorzitter van de eilandsraad van het openbaar lichaam Bonaire